

Piebalga atpazīstama ar bagāto kultūrvēsturi un tradīcijām, ainaviskām dabas vērtībām. No Piebalgas nākušas Latvijas kultūrai un sabiedrībai nozīmīgas personības – skolotāji, rakstnieki, mūziķi, sportisti, zinātnes un sabiedriskie darbinieki, kuri novada vārdu nesuši tālu pāri Piebalgas pakalniem, pāri Latvijas robežām. Piebaldzēna spītība, izturība un prāta asums veido kultūrvēsturisko novadu arī mūsdienās.

Piebalga ir pakalni, ezeri un Gauja, kas te sāk savu tecējumu. Piebalga ir pilskalns, muižas, baznīcas, personību muzeji, novadpētniecības kultūrvietas, skolas, kā arī bagātais un unikālais, saglabātais un attīstītais nemateriālās kultūras mantojums. **Piebalgas kultūrtelpa šodien vieno Inešu, Kaives, Vecpiebalgas, Jaunpiebalgas un Zosēnu pagastus.**

Piebalgā katrs pēdas nospiedums glabā dzīvu vēsturi.

Piebalgas kultūrtelpa ir simbols Latvijas kultūras mantojumam un tradīcijām. Tā ir svarīga arī mūsdienu kultūras notikumu vieta un populārs tūristu galamērķis.

JA GRIBI IERAUDZĪT, UZZINĀT, MĀCĪTIES, IZPRAST,
BET ATELPAS BRĪDĪ PRIECĀTIES PAR ŪDENSROZĒM,
KURAS ŠEIT "ZIED ĻOTI VALGAS",
UN SATIKT "SKALBES MILZI, KALNU PLEČOS",

**NĀC!
ESI GAIDĪTS
PIEBALGĀ!**

GARĀKAIS KROGS,
TUMĪGĀKAIS ALUS,
SMEĢĪGĀKĀ MAIZE,
VESELĪGĀKĀS TĒJAS,
PIRMAIS LATVIJAS PORCELĀNS,
TITULĒTĀKIE ROKDARBI,
ILGĀK DEGOŠĀS SVECES,
VIESMĪLĪGĀKĀS MĀJAS,
GĀDĪGĀKIE PUSDIENVIETU ĻAUDIS.

Plašāku informāciju par Piebalgas kultūrtelpu var atrast vietnē:
www.nematerialakultura.lv

CĒSU NOVADA TŪRISMA INFORMĀCIJA

Cēsis, LV - 4101
Tālr. +371 28318318
info@cesis.lv

Atklāj Cēsu novada un Piebalgas skaistumu!

Skenē QR kodu un iepazīsti labākās tūrisma vietas, maršrūtus un piedzīvojumus.
Plāno savu ideālo ceļojumu jau tagad!

PIEBALGAS VĒRTĪBAS

Cēsu
novads
pievelk

VECPIEBALGAS
APVIENĪBA

JAUNPIEBALGAS
APVIENĪBA

JAUNPIEBALGA
ZOSĒNI
VECPIEBALGA
INEŠI
KAIVE

**PIEBALGA PIRMO REIZI
RAKSTOS MINĒTA KĀ
PREBALGE 1224. GADA
TĀLAVAS DALĪŠANAS
LĪGUMĀ**

1224

Orisāre - no šīs teritorijas vissenākajiem iedzīvotājiem somugriem - libiešu un igauņu senčiem - mantots, bet neapzināts un piemirsts vietas nosaukums."

Zviedrijas karalis Kārlis XI

Piebaldzēna runā joprojām saglabājies, platā e, ē lietojums a vietā (mējina = mājiņa), piedēkļa -īr- lietojums (pienīts = piens), piedēkļa -in- lietojums (klētina = klēts, kalnīni = kalni). Ir saglabājušies vēsturiskie vietvārdi un mājvārdi, arī vecvārdi un apvārdvārdi.

**KLĒTĪNA
PIENĪTS
KALNĪNI
MĒJĪNA**

Andele ir viena no prasmēm un ieražām, kas raksturo Piebalgu. Tirgošanās ar audumiem, lopiem, vērpijamiem ratiņiem un citiem amatniecības izstrādājumiem vedusi piebaldzēnus līdz pat Tallinai, Narvai, Kauņai, Pleskavai un citiem tirgiem.

Gardībenes un muduraiņi, īpašs sievu cepures un košās stripas brunču un jostu rakstos ir **Piebalgas tautastērpa** raksturīgākie elementi.

"Orisāre" ir četru memoriālo muzeju (Matīsa un Reiņa Kaudzišu "Kalna Kaibēni", Kārļa Skalbes "Saulrieti", Antona Austrīņa "Kaikaši", Emila Dārziņa un Jāņa Sudrabkalna "Jānaskola") apvienība un kopīgs darbs, ar misiju atklāt Latvijas sabiedrībai vēsturiskā Piebalgas novada kultūrvēsturisko unikalitāti un daudzveidību, aktualizējot izcilo piebaldzēnu dzīves stāstus viņu dažādajās dzimtas mājās, kas saglabājamās nākamajām paaudzēm kā **latviskās identitātes paraugi un nacionālās pašcieņas avoti**.

Brāļu Kaudzišu romāna "Mērnieku laiki" tēlu skulptūras Matīsa un Reiņa Kaudzišu "Kalna Kaibēnos". Tās veidojis kokačīlnieks Krišjānis Kuga.

Emila Dārziņa un Jāņa Sudrabkalna "Jānaskola"

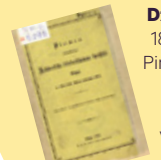

Antona Austrīņa "Kaikaši"

Brāļu draudzes senais simbols — Dieva jērs

Pirmā Skola pēc karaļa Kārļa XI likuma par draudzes skolu nodibināšanu zemnieku bērniem Vecpiebalgā atvērta 1687. gadā, bet Jaunpiebalgā 1694. gadā.

Pirmajiem Latviešu dziedāšanas svētkiem veltīts izdevums (1873)

Dziedāšana kori te jau kopš 1824. gada ir lielā cieņā. Jau Pirmajos vispārīgajos latviešu dziedāšanas svētkos 1873. gadā Vecpiebalgas viru koris ir laureātu vidū.

1824

Vēveri ir audēji un arī ciems, kas izsenis bijis amatniecības un aušanas šūpulis Piebalgā – 19. gs. Baltijas guberņas linaudēju centrā.

Piebalgas ainavas raksturo gleznaini pauguri, dzidri ezeri un zaļojošas plavas, likumoti ceļi, bagātīgi meži un senatnīgas lauku viensētas. Tās kopš 1977. gada ir iekļautas aizsargājamā dabas teritorijā Vecpiebalgas aizsargājamo ainavu apvidū.

Gauja savu tecējumu sāk Piebalgā, netālu no Alaukstas ezera. Tā, saplūstot nelielām upītēm un likumojot cauri mežiem un ielejām, kļūst par garāko upi Latvijā.

Alaukstis pēc lieluma ir 18. ezers Latvijā, bet no lielajiem ezeriem tas atrodas visaugstāk – 203 metrus virs jūras līmeņa.

Inesis – ličiem un septiņām salām bagātais ezers ir izcili ainavisks. Sproģu pussalā, kas atrodas ezera ZA pusē, un ezera salās izveidots dabas liegums.

Teātra spēlēšana, kuru veicina 1869. gadā dibinātā otrā vecākā kultūras biedrība Latvijā – Vecpiebalgas "Dziedāšanas un lasīšanas biedrība" (vēlāk "Labdarības biedrība"), rezultējas ar pirmo teātra izrādi jau 1870. gadā: Rūdolfa Hāna "Lakstīgala un brāja meita".

No 19. gs. sākuma līdz 20. gs. sākumam Piebalgā ir **vērpiamo ratiņu izgatavošanas centrs**. Gada laikā te izgatavoti un pārdoti pat 8000 ratiņus.

Jēra zupa – viens no Piebalgas tradicionālajiem ēdieniem, kura popularitāti vairojuši brāļu Kaudzišu romāna "Mērnieku laiki" košie notikumi slātaviešu un čangaliešu starpā.

